

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Quibusdam præmissis, difficultas duplici conclusione resolvitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

ex peccato esset bonum occasionatum, & anima Christi deberet gaudere de peccato nostro, nobisq; gratias agere, quod illi dederimus occasionem essendi. Item Deus ordinasset majus bonum, quale est Christus, ad minus bonum, scilicet remedium peccati, quod est inordinatè procedere.

65 Sed hæc, ut dixi, faciliè diluantur ex principiis supra statutis: Ad primum enim respondetur, occasionatum dupliciter sumi posse, primò prout idem est ac præter intentionem agentis, & à casu, quo sensu mulier appellatur à Philosopho *mas occasionatum*. Et in hoc sensu, non solum Incarnatio, quæ est præcipuè intentà à Deo, sed nullum omnino bonum, est occasionatum respectu Dei, cum omnia divina providentiæ & gubernationi subdantur. Secundo potest dici aliquid occasionatum, quia pendet ex aliqua occasione, licet aliunde sit intentum à Deo, & in hoc sensu concedi potest, Incarnationem esse bonum occasionatum: quia tamen ly *occasionatum* propriè tantum primo modo sumitur, ideo absolute negandum est, Incarnationem esse bonum occasionatum.

66 Ad secundum dico, Christum debere gratias agere Deo, non nobis, & gaudere non de peccato nostro, sed de bonitate & misericordia Dei, quæ tantum bonum ex tanto malo tanquam ex occasione produxit: neq; enim nos dedimus occasionem essendi Christo, per se, & ex intentione nostra, sed solum per accidens, & ex intentione Dei qui ex peccato Adami, tanquam ex occasione, Incarnationem Verbi Divini desumere voluit.

67 Ad tertium respondeo quod ordinare majus bonum ad minus, tanquam ad finem qui, vel cuius gratia, est inordinatè procedere, non autem ordinare majus bonum ad minus, tanquam ad finem cui: nam Angeli in Scriptura dicuntur producti & missi in ministerium hominum, & salus rusticis dicitur finis cui providentiæ regiæ, quia bonum rusticis resultat ex providentiæ & gubernatione Regis. Demum inferiorum generatio dicitur finis cuius motus cæli, nec tamen propterea est illo perfectior.

ARTICULVS II.

Utrum solo existente peccato originali, & de contra solis existentibus actualibus, futura esset Incarnatio, ex vi præsentis decreti?

§. I.

Quibusdam præmissis, duplici conclusione resolvitur.

68 Duo in hujus difficultatis resolutione, ut certa ab omnibus supponuntur. Primum est, Christum venisse in mundum, ad delendum non solum originale peccatum, sed etiam omnia actualia, seu ad exhibendū remedium sufficiens ad omnium peccatorum deletionem. Unde 1. Joan. 2. dicitur: *ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi*. Et D. Paulus ad Heb. 1. ait Christum fecisse purificationem omnium peccatorum. Ratio etiam suffragatur: Nam finis Incarnationis est perducere homines in vitam æternam: At introductio ad regnum cælestē, & vitæ æternæ consecutio, non solum per peccatum originale, sed etiam per peccata actualia impeditur: Ergo Christus venit, non solum ad delendum peccatum

originale, sed etiam ad tollēda peccata actualia. Alterum in quo omnes ferè Authores consentiunt, est quod Incarnatio principalis facta est ad tollendum peccatum originale: Nam ut dicitur S. Doctor hic art. 4. ad deletionem illius peccati principalis facta est Incarnatio, quod absolute est majus: At peccatum originale, est absolute majus actuali: Ergo &c. Major est causa, quanto enim peccatum est gravius, eo magis humanæ adversatur salutis, propter quam Deus est incarnatus. Minor verò probatur. Peccatum actuale, licet intensivè majus sit peccato originali, cum plus habeat de voluntario, tamen est solum inficit singularem personam, non verò totam naturam, sicut peccatum originale: At peccatum quod de se inficit totam naturam, absolute majus est eo quod de se solum inficit singularem personam; ut enim docet Aristoteles 1. Ethic. cap. 2. bonum gentis divinius & præstantius est, quàm bonum particulare: Ergo peccatum originale est absolute majus actuali.

Confirmatur. Ad illud peccatum tollendum principalis venit Christus, ex quo major oritur miseria, & minus voluntaria: Sed ex peccato originali, major oritur miseria, nam ferè omnia peccata actualia ex originali, ut ex causa & fonte ortum habent; ex eo etiam oriuntur penalties hujus vitæ, ut mors, ægritudines, ignorantia, concupiscentia &c. Item per peccatum originale, janua cælorum ita clausa erat, ut quantumcumq; aliquis esset iustus & sanctus, nunquam tamen posset ad Dei visionem pervenire, donec Deo exhibita fuisset condigna & rigoroſa satisfactio pro tali peccato, quod etiam est minus voluntarium quàm cætera peccata actualia, quia non contrahitur voluntate propria, sed tantum voluntate primi parentis, in quo tanquam in capite voluntates cæterorum hominum continentur: Ergo Christus principalis venit ad tollendum peccatum originale. His præmissis.

Circa propositam difficultatem triplex vertitur sententia. Prima est Medina hic art. 4. & Valentia quæst. 1. puncto 6. asserentium, quod existente solo originali peccato, atq; etiam existentibus solis actualibus, Christus venisset, ex vi præsentis decreti. Secunda est Cabrera & Nazarii, aliorumq; qui dicunt existente solo originali peccato, vel solis existentibus actualibus, Incarnationem, ex vi præsentis decreti, non fuisse futuram. Tertia verò, quæ in schola Thomistarum communior est, asserit Christum venturum ex vi præsentis decreti, solo existente peccato originali, non verò solis existentibus actualibus. Unde.

Dico primò: Solo existente peccato originali, venisset Christus, ex vi præsentis decreti. Probatur primò: Prima & principalis Incarnationis Dominicæ occasio, fuit peccatum Adami derivatum in omnes posteros, ut patet ex dicto articulo præcedenti: unde ipsemet Christus, qui ad illud delendum missus est, vocatur à D. Paulo secundus Adam, & de culpa Adami, non verò de actualibus aliorum hominum peccatis, canit Ecclesia in benedictione cerei paschalis: *O vere necessarium Adæ peccatum, quod Christi morte deletum est! O felix culpa qua talem ac tantum meruit habere Redemptorem!* Ergo solo originali peccato existente, Christus venisset, ex vi præsentis decreti.

Confirmatur: Daniel. 9. ubi Incarnatio prædicta citatur futura, fit mentio solius originalis peccati delendi, nam Archangelus Gabriël, ipsum Danielē de tempore adventus Christi instruens, sic ait:

Signa-

S. II.

Solvuntur objectiones.

Septuaginta Hebdomades abbreviata sunt super A
populum tuum, & super urbem sanctam tuam, ut
consummaretur pravitas, & finem acciperet pec-
catum, & deleatur iniquitas. Quo loco, de pec-
cato originali loquitur Archangelus, testatur Inter-
pretes. Et de hoc etiam loquitur Deus Isaia 53.
dum ait: Propter scelus populi mei percussus sum, &
propter ulcus quod erat in eis, ut ex Hebræo qui-
dam legunt. Ulcus autem vulnus antiquum est,
quod proinde in nobis rectè significat peccatum
originale, propter quod delendum Filius Dei ve-
nit in mundum. Unde Joan. 1. de Christo dici-
tur: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccatum mun-
di. Quod exponens Glossa ordinaria, de sumpta ex
Beda, ait: Peccatum mundi dicitur originale pec-
catum, quod est commune totius mundi. Nec B
obstat quod in aliquibus versionibus legatur in plu-
rali, peccata mundi, nam peccatum originale, cum
virtualiter multiplex sit, & radix aliorum pec-
catum, potest in plurali vocari peccata, ut patet ex
Psalmo 5. ubi Propheta Regius ait: Ecce enim in
iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit
me mater mea. Ubi peccatum originale, quod à
matre acceperat, vocat iniquitates, & peccata, quia
omnia alia peccata, quæ per totam vitam perpe-
traverat, in illo virtualiter continebantur, & ab
illo ut à causa & radice pullulabant.

Probatur secundò conclusio: Deus statuit in
tempore carnem sumere, ut totam naturam quæ
in Adamo perierat restauraret: At & si nullum ali-
ud præter originale peccatum fuisset, tota natu-
ra eodem modo perisset, & à jure gloriæ cele-
stis excluderetur: Ergo ad eam sublevandam Chri-
stus venit. Major constat ex supra dictis: Mi-
nor etiam videtur certa, peccatum enim originale
est peccatum totius naturæ, & inficit omnes homi-
nes, ex Adamo per seminalem propagationem
descendentes, atque illis claudij januarum regni cele-
stis, ut in Tractatu de peccatis ostendimus: Ergo
et si nullum aliud præter originale peccatum fuisset,
totum genus humanum perisset, & à jure glo-
riæ celestis excluderetur.

Dico secundò: Solis peccatis actualibus exi-
stentibus, non venisset Christus, ex vi præsentis
decreti.

Conclusio hæc constat ex dictis circa præceden-
tem, si enim liberatio à peccato originali sit pri-
marium & principale motivum Incarnationis, eo
non existente, Christus non venisset, ex vi præ-
sentis decreti, cessante enim sine primario & prin-
cipali alicujus operationis, ipsa operatio cessat.

Confirmatur primò: Una ex rationibus, quæ
juxta SS. Patres specialiter Deum moverunt, ut
povus homini quam Angelo peccanti, per In-
carnationem subveniret, fuit quia per peccatum
primi hominis, tota natura perierat, & à jure glo-
riæ celestis excluderetur, peccatum verò Angelorum,
scilicet Angelis peccantibus, non verò totius naturæ
angelicæ detrimentum attulerat: Sed hæc ratio
cessaret, deficiente peccato originali: Ergo illo
non existente, Verbum Divinum non venisset.

E Confirmatur secundò: Ex vi decreti præsentis,
Verbum Divinum venit in carne passibili & mor-
tali, ut articulo præcedenti ostendimus: Sed pec-
cato originali non existente, caro non fuisset pas-
sibilis & mortalis. nam ut ait Apostolus ad Ro-
manos 5. Per unum hominem peccatum in hunc mun-
dum intravit, & per peccatum mors: Ergo pec-
cato originali non existente, non venisset Christus,
ex vi præsentis decreti.

Tom. IV.

Obijcies primò contra primam conclusio-
nem: Deficiente integrâ ratione motivâ divi-
næ voluntatis & decreti, debet etiam cessare
effectus qui ex illo consequitur: Atqui non existen-
tibus peccatis actualibus, deficeret ratio totalis,
quæ Deum movit ad decernendam Incarnatio-
nem: Ergo illis sublati, & solo originali existen-
te, Christus non venisset, ex vi præsentis decreti.
Major constat, Minor probatur. Totale moti-
vum Incarnationis ab æterno decreto, fuit libera-
tio hominum ab omni peccato, tam originali,
quàm actuali; ut enim dicebamus initio hujus ar-
ticuli, Christus venit non solum ad delendum pec-
catum originale, sed etiam ad tollenda peccata
actualia: Ergo liberatio à solo peccato originali,
non fuit integrum & totale motivum Incarnatio-
nis, atque adeò ipso solo existente, deficeret ratio
totalis quæ Deum movit ad mittendum Filium
suum in mundum.

Confirmatur: Omnia peccata actualia in gene-
re causæ materialis destruendæ, prævisa fuere ante
decretum Incarnationis: Ergo simul cum origi-
nali composuerunt totalem & integram causam
seu rationem motivam decreti Incarnationis.

C Ad objectionem respondeo, concessâ Majori, 80.
negando Minorem, ad cujus probationem, distin-
guo Antecedens: Totale motivum decreti Incar-
nationis fuit liberatio non solum à peccato origi-
nali, sed etiam à peccatis actualibus, prout ad
originale tanquam ad fontem & radicem reduce-
bantur, concedo Antecedens; à peccatis actualibus
seorsim consideratis & independentes ab origina-
li, nego Antecedens, & Consequentiam. Dici-
mus ergo totale quidem & sufficiens motivum
Incarnationis, fuisse reparationem totius naturæ
peccato originali infectæ, sed quia Christus in-
numera diluit crimina, quæ ex illo peccato ut ex
radice procedebant, veluti consequenter & secun-
dariò, ad satisfaciendum etiam pro illis Incarna-
tio Verbi Divini ordinata est. Unde dici potest, li-
berationem ab originali peccato fuisse totalem
rationem motivam Incarnationis; liberationem
verò à peccatis actualibus, fuisse illius causam
quodammodo impulsivam. Exemplum est in Sa-
muële, qui ex speciali Dei jussu venit Bethleem ad
ungendum David Regem, tanquam propter fi-
nem primarium aut præcipuum, quo adeptus non
venisset; habuit tamen aliud motivum impulsivum,
scilicet offerendi Deo sacrificium, ut colligitur
ex primi Regum 16. Aliud exemplum est in Me-
dico, qui ad suum amicum alicujus negotii petra-
ctandi causâ venire disponens, & iter aggrediens,
audijt filij ejus gravi aliquo morbo detineri, & ided
promptiori animo ad amicum pergit, ut ejus fili-
um visitet, & curet: ejus enim causa motiva sine
qua non conveniret amicum, est negotium petra-
ctandum; at verò causa impulsiva est curatio filij,
sine qua absolute amicum conveniret, sed non cum
eadem animi promptitudine.

Ad confirmationem, concessâ Antecedente, ne-
go Consequentiam, quia, ut jam diximus, libe-
ratio hominum à peccatis actualibus, non perti-
nebat per se & primariò ad motivum Incarnatio-
nis, sed tantum secundiò & ex consequenti, in-
quantum hujusmodi peccata reducebantur ad ori-
ginale, à quo tanquam à radice pullulabant.

Lil 2

Uade